

Handläggare

Gustav Richard Hjorth Tegman
Telefon: 08-50814644

Till

Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2024-08-22

Remiss av motion om yrkesutbildning för ukrainska medborgare

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2024/261

Förvaltningens förslag till beslut

1. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat en remiss av en motion om yrkesutbildning för ukrainska medborgare till bland annat Enskede Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Motionärerna vill att staden genomför ett pilotprojekt med yrkesutbildning på Komvux för ukrainska medborgare.

Stadsdelsförvaltningen är i regel positivt inställd till förslag som syftar till att hjälpa människor att komma ut i arbetslivet. För personer med tillfälligt skydd från Ukraina är rätten till utbildning på Komvux begränsad enligt skollagen.

Det är däremot möjligt att studera svenska för invandrare (sfi), svenska som andraspråk och på högskola och universitet.

Regeringen har i år kommit med en lagrådsremiss som innebär att de personer från Ukraina som haft tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet före den 1 november 2023, ska kunna folkbokföra sig från och med den 1 november 2024. Personer från Ukraina som väljer att folkbokföra sig kommer att ha rätt att studera inom vuxenutbildningen.

Förvaltningens bedömning är att staden bör invänta ukrainares möjlighet till folkbokföring framför att starta ett pilotprojekt med yrkesutbildning för ukrainska medborgare.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat en remiss av en motion om yrkesutbildning för ukrainska medborgare till bland annat Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Motionen har initierats av Jan Jönsson (L) och Christina Tufvesson (L).

Remissen ska besvaras senast den 27 augusti 2024.

Remissen har även skickats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Stockholms stadshus AB.

Ärendet

Motionen beskriver att Sverige har tagit emot ungefär 55 000 flyktingar från krigets Ukraina och som har beviljats tillfälliga uppehållstillstånd under massflyktsdirektivet. Motionärerna konstaterar att vuxna ukrainare har rätt till undervisning i svenska för invandrare (sfi) och svenska som andraspråk. Motionärerna menar att många ukrainare vill studera för att kunna få den typ av arbete de tidigare jobbat med. Mot denna bakgrund vill motionärerna att staden genomför ett pilotprojekt med yrkesutbildning på Komvux för ukrainska medborgare och avsätter medel för det i budget.

Följande beslutspunkt föreslås i motionen:

1. Att yrkesutbildning för ukrainska medborgare genomförs som pilotprojekt i Stockholms stad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning Social omsorg vuxen i samverkan med avdelning Social omsorg förebyggande och främjande.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen är i regel positivt inställd till förslag som syftar till att hjälpa människor att komma ut i arbetslivet.

EU beslutade 2022 om att det så kallade massflyktingsdirektivet, som reglerar flyktingars rätt till tillfälligt skydd. Direktivet innebär att personer som har flytt från krigets Ukraina ska erbjudas tidsbegränsat uppehålls- och arbetstillstånd inom EU.

En undersökning som genomförts av FN:s migrationsorganisation IOM på uppdrag av regeringskansliet 2023 visar att mer än hälften

av alla ukrainska flyktingar i arbetsför ålder i Sverige redan idag arbetar.¹

För asylsökande och personer med tillfälligt skydd från Ukraina är rätten till utbildning på Komvux begränsad enligt skollagen. De medborgare från Ukraina, som omfattas av massflyktsdirektivet, har inte rätt till utbildning inom Komvux med undantag från utbildning i sfi och svenska som andraspråk. Det är däremot möjligt att studera på högskolenivå.

Vad gäller förslaget från motionärerna om pilotprojektet önskar förvaltningen belysa att regeringen tidigare i år har kommit med en lagrådsremiss om ”*förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd*”². Förslagen i remissen innebär att de personer från Ukraina som haft tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet före den 1 november 2023, ska kunna folkbokföra sig från och med den 1 november 2024. Därtill har EU:s ministerråd den 13 juni i år beslutat att förlänga massflyktsdirektivet. Det beslutet innebär att de som varit i Sverige i minst tre år och som omfattas av massflyktsdirektivet har rätt att folkbokföra sig.

De personer från Ukraina som väljer att folkbokföra sig kommer att ha rätt att studera inom vuxenutbildningen. Vid arbetsmarknadsförvaltningen pågår ett arbete för att förbereda inför ett eventuellt ökat inflöde av ukrainska elever till vuxenutbildningen efter den 1 november 2024.

Merparten av de personer från Ukraina som är i yrkesverksam ålder har varit i landet minst ett år och de flesta kommer att kunna folkbokföras under 2025, eller tidigare, om lagrådets förslag träder i kraft den 1 november 2024.

Utifrån motionärernas förslag är förvaltningens bedömning att staden bör invänta ukrainares möjlighet till folkbokföring framför att starta ett pilotprojekt med yrkesutbildning för ukrainska medborgare. Då kan målgruppen söka utbildning utifrån hela vuxenutbildningens utbud och enligt de ordinarie antagningsprocesser som gäller för alla personer som har rätt att studera inom Komvux.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen saknar närmare kunskap om hur många personer från Ukraina som befinner sig i Stockholm och hur många av dem som är kvinnor respektive män. Med anledning av detta är det svårt att

¹ IOM – Ukrainians and third-country nationals under temporary protection in Sweden, s. 5

² Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd (utkast till lagrådsremiss) - Regeringen.se

dra slutsatser kring om ”*Motion om yrkesutbildning för ukrainska medborgare*” ger direkta eller indirekta konsekvenser för dessa flyktingar eller förvaltningens målgrupper beroende på könstillhörighet. En vidare jämställdhetsanalys genomförs därför inte.

Barnrättsperspektiv

Studier visar att barn som växer upp i familjer där en eller flera föräldrar inte arbetar, riskerar att drabbas av försämrade ekonomiska förhållanden, vilket i sin tur ökar risken för försämrad hälsa och levnadsvillkor.³ Det är alltså ur ett barnperspektiv positivt om vuxna personer från Ukraina kan komma ut i förvärvsarbete så fort som möjligt.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Veronica Starck
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion om yrkesutbildning för ukrainska medborgare

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2024-08-16
Veronica Starck, Avdelningschef	2024-08-12